

TUBERCULOSE DOORHEEN DE GESCHIEDENIS

Oudheid

De tuberculosebacterie is zo oud als de mensheid zelf. Archeologen vonden aanwijzingen van de ziekte in skeletten en geschriften van duizenden jaren oud.

Middeleeuwen

Met de verspreiding van het Christendom werden vorsten beschouwd als geestelijken met magische en genezende krachten. Tuberculose kreeg de naam 'kwaad van de koning'. Men geloofde dat de koningen van Engeland en Frankrijk de ziekte konden genezen door handoplegging.

17 - 19e eeuw

In Westelijk Europa werd tuberculose geleidelijk aan één van de belangrijkste doodsoorzaken. Een derde van de bevolking stierf aan de gevolgen van de ziekte, die ook wel 'Witte Plag' of 'tering' werd genoemd. Slecht geventileerde woningen, primitieve hygiëne en ondervoeding gekoppeld aan de Industriële Revolutie speelden daarbij een grote rol.

1854

Na de vaststelling dat tuberculose minder voorkwam op het platteland, werd het eerste sanatorium opgericht in Duitsland (nu Polen). De therapie in dit herstellingsoord bestond uit een kuur van bedrust, frisse lucht en gezonde voeding. Wereldwijd kwam er een echte sanatoriumbeweging op gang.

1862

Tot het midden van de 19e eeuw dacht men dat de ziekte erfelijk was en realiseerde men zich niet dat de ziekte overgedragen kon worden van mens tot mens. Maar in 1862 kon de Franse chirurg Jean-Antoine Villemin aantonen dat tuberculose besmettelijk was.

1882

Niet veel later ontdekte de Duitse arts Robert Koch dat tuberculose veroorzaakt werd door de bacterie *M.tuberculosis*. Hij kreeg hiervoor de Nobelprijs geneeskunde in 1905. Naar aanleiding van deze vondst stelde de Wereld Gezondheidsorganisatie 100 jaar later de Wereld Tuberculosedag in op 24 maart.

1895

Dankzij de ontdekking van de röntgenstralen door Wilhelm Conrad Röntgen kon men de ziekte beter opsporen. Als gevolg daarvan kon men belangrijke preventieve en hygiënische maatregelen treffen en boekte men de eerste successen in de strijd tegen de tuberculose.

1922

De gedeeltelijke terugbetaling van de verzorging van 'teringlijders' in sanatoria, zorgt voor een toename van het ledenaantal in de Belgische mutualiteiten, die op dat moment nog maar recent ontstaan zijn. Tuberculose droeg op deze manier positief bij aan de ontwikkeling van de gezondheidszorg.

1943

Verbeterde algemene levensomstandigheden en een georganiseerde tuberculosebestrijding deden de ziekte in de 20ste eeuw in de Westerse wereld sterk afnemen. De grote doorbraak kwam vanaf 1943 met de ontdekking van verschillende antibiotica waarmee patiënten doeltreffend konden worden behandeld. Het aantal sterfgevallen daalde aanzienlijk en steeds minder mensen werden besmet.

Jaren 70

In de jaren 70 werd tuberculose als een banale ziekte beschouwd die goed te genezen viel, de ziekte leek onder controle. De meeste sanatoria gingen dicht, de voorzieningen voor opsporing en registratie werden grotendeels afgebouwd.

Jaren 80

Mede veroorzaakt door de HIV-epidemie, werden halverwege de jaren 80 terug meer ziektegevallen vastgesteld.

Huidige situatie

Vandaag de dag blijft de ziekte opduiken in Westerse landen. In Azië, Afrika en Oost-Europa stegen de tuberculosecijfers de laatste 20 jaar als gevolg van de bevolkingstoename. Eén derde van de wereldbevolking is op dit moment geïnfecteerd met de tuberculosebacterie. Een probleem dat zich daarnaast aandient is de stilaan groter wordende resistentie tegen medicijnen die tuberculose genezen. Waakzaamheid blijft dus zeker geboden.

VRGT

